

ประกาศสถาปนา
หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ
เป็นพระบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้า

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐)

อาทิตย์ทิพอาภา

พล.อ. เจ้าพระยาพิชเชนทรโยธิน

โดยที่เห็นว่า หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ โอรสใน
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ ชั้น ๕ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ได้ศึกษา
อักษรโรมันที่โรงเรียนเด้าเรียนหลวงใต้ที่ ๓ จึงออกไปศึกษาวิชาใน
ประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศส เป็นผลสำเร็จได้รับเกียรติ

ปริญญา และประกาศนียบัตร คือ เกียรตินิยมปริญญาตรีประวัติศาสตร์
และปริญญามหาบัณฑิตแห่งมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด กับได้รับ
ประกาศนียบัตรวิชาการทูตรางวัลที่ ๑ ของโรงเรียนรัฐศาสตร์ นคร
ปารีส

หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรฉัตร ได้เข้ารับราชการเป็น
นักเรียนอักษรเชประจําสถานทูต นครลอนดอน และเป็นเลขานุการ
ตรีสถานทูต นครปารีส โดยลำดับ กับเป็นเลขานุการคณะทูตไทย
ในที่ประชุมสันติภาพภายหลังมหาสงคราม ซึ่งหม่อมเจ้าวรรณ
ไวทยากร วรฉัตร ได้แสดงให้เห็นคุณวุฒิปรีชาสามารถมาแต่
ครั้งกระนั้น ครั้นแล้วได้ก่อกำเนิดเข้ารับราชการในกระทรวงการ
ต่างประเทศเป็นเลขานุการเอก กองบัญชาการ ต่อมาได้ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นปลัดทูตต่อกระทรวงการต่างประเทศ
ในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งนี้ ได้มีหน้าที่สำคัญในการเจรจาแก้สัญญาทาง
พระราชไมตรี และเป็นหัวหน้าคณะทูตในการเจรจาทำอนุสัญญาว่า
ด้วยอินโดจีน ครั้นเมื่อตำแหน่งอัครราชทูตประจํากรุงลอนดอน
กรุงบรัสเซลส์ และกรุงเฮกว่างลง จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ไปรับราชการในตำแหน่งนั้น ๆ ในระหว่างที่หม่อมเจ้าวรรณ
ไวทยากร วรฉัตร ได้รับราชการประจำอยู่ในต่างประเทศนั้น ได้
แสดงตนเป็นที่ประจักษ์ในคุณวุฒิและความสามารถ จนเมื่อได้

เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไปประจำต้นนิบาตชาติ ก็ได้รับเลือก
เป็นรองประธานคณะกรรมการกำกับการเงินของต้นนิบาตชาติ
เป็นรองประธานในการประชุมแก้ไขข้อบัญญัติแห่งศาลประจำยุติธรรม
ระหว่างประเทศ เป็นประธานคณะกรรมการระเบียบการแห่ง
ต้นนิบาตต้นนิบาตชาติ เป็นสมาชิกสำนักการทูตระหว่างประเทศ กับ
เป็นผู้แทนไปประจำในคณะกรรมการ และการประชุมหลายครั้ง ทั้ง
หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรจรรณ ได้รับราชการสนองพระเดช
พระคุณในตำแหน่งและหน้าที่พิเศษตลอดมาด้วยความเรียบร้อย

และโดยที่หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรจรรณ เป็นผู้คุ้นเคย
อันดีในงานต่างประเทศ และรอบรู้อะบบแบบแผนสังคมย์ ครั้น
เมื่อประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิ
ราชมาเป็นระบอบรัฐธรรมนูญ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
ให้หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรจรรณ ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาฝ่าย
ไทยในกระทรวงการต่างประเทศ และที่ปรึกษาด้านนายกรัฐมนตรีนอกจาก
หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรจรรณ ยังเป็นผู้เชี่ยวชาญเชิง
วิชาการรัฐศาสตร์ และอักษรศาสตร์ ถึงกับได้ดำรงตำแหน่งต่างๆ
อีกหลายตำแหน่งมีอาทิ คือ นายกราชบัณฑิตยสถาน กรรมการ
และศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์ และการเมือง

กรรมการในสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตุลาการในศาลอนุญาโต
ตุลาการ นครกรุงเทพฯ กรรมการและกรรมการทั้งทางฝ่ายรัฐบาล
และทางฝ่ายสภาผู้แทนราษฎรอีกหลายคณะ หม่อมเจ้าจรรณ
ไวทยากร จรรณ ได้ปฏิบัติหน้าที่มาจนบัดนี้ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
ประกอบด้วยอุทิศสำหรับวิริยภาพ วิฉัยปัญหาต่าง ๆ ให้ยุติลงไปได้
อย่างรวดเร็วรอบคอบ ด้วยปรัชญาอันดีชุม

อนึ่ง ในการแก้ไขสนธิสัญญากับนานาชาติ หม่อมเจ้าจรรณ
ไวทยากร จรรณ ได้ช่วยเหลือเป็นกำลังสำคัญในการเจรจาตั้งแต่
เริ่มต้นจนสนธิสัญญาเป็นผลสำเร็จบริบูรณ์ อันเกียรติคุณครั้งนี้ได้
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเข็มราชการแผ่นดินสำหรับ
ประดับเหรียญคุณงามความดีเป็นเครื่องหมายแห่งความชอบที่ได้ประกอบ
คุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ

โดยที่หม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรรณ ได้บำเพ็ญความดี
ความชอบเป็นอเนกประการดังได้พรรณนามาแล้ว กอปรด้วยมี
ความซื่อสัตย์สุจริตจงรักภักดีมั่นคงต่อองค์พระมหากษัตริย์ สำนึก
จะยกย่องพระอิสริยยศให้สูงขึ้นเพื่อเป็นที่เฉลิมพระเกียรติยศพระชนก
และสกุต์วงศ์สืบไป

.. คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว จึงให้สถาปนาหม่อมเจ้าจรรณไวทยากร จรรณ

วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๔๘๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๗๘๘

ชั้นเป็นพระองค์เจ้า มีคำแนะนำพระนามตามจารึกในสุพรรณบัฏว่า พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรวงศ์ไวยากร ศษนาม จงทรงเจริญ พระชนมายุ วรณ สุข พล ปฏิภาณ คุณดำรงสมบัติ สรรพสิทธิ์สวัสดิ์ พิพัฒน์มงคลทุกประการเทอญ

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นปีที่ ๖
รัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

แจ้งความสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่องให้ประทับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ

ด้วยทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ข้าราชการไทยประทับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งเบลเยียมพระราชทาน ในโอกาสอันสมควร คือ

เดอโอบอดต์ ชั้น ๑

หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์)

หม่อมเจ้าวรวงศ์ไวยากร วรฉรรณ